

ARREST VAN HET GERECHT (Vijfde kamer)
1 februari 1996

Zaak T-122/95

D. Chabert
tegen
Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Ambtenaren – Kostwinnerstoelage – Terugvordering van het onverschuldigd betaalde”

Volledige Franse tekst II - 63

Betreft: Beroep tot nietigverklaring van het besluit van de Commissie van 6 oktober 1994 waarbij verzoeker werd verplicht een bedrag van 215 354 BFR aan onverschuldigd ontvangen kostwinnerstoelagen terug te betalen, en tot veroordeling van de Commissie tot betaling van de bedragen die deze sedert november 1994 op verzoekers bezoldiging heeft ingehouden, vermeerderd met interest op de voet van 8 % per jaar.

Beslissing: Verwerping.

Resumé van het arrest

Verzoeker was tot aan zijn echtscheiding in februari 1984 gehuwd met mevrouw C., eveneens ambtenaar van de Commissie.

Bij nota van 1 februari 1984 verzoekt hij het hoofd van de afdeling „Administratieve en financiële rechten” per 15 maart 1984 een deel van de gezinshoofdtoelage op de rekening van mevrouw C. te storten, namelijk het bedrag dat haar toekomt indien zij recht heeft op die toelage, te weten 5 % van haar basissalaris, en de rest aan hem te betalen.

Vanaf maart 1984 verdeelt de Commissie de betrokken kostwinnerstoelage. Volgens die verdeling ontvangt verzoekers ex-echtgenote vanaf maart 1984 een kostwinnerstoelage gelijk aan 5 % van haar basissalaris en verzoeker een kostwinnerstoelage gelijk aan 5 % van zijn basissalaris, maar verminderd met het aan zijn ex-echtgenote betaalde bedrag.

Vanaf maart 1984 verschijnen er op verzoekers maandelijks salarisafrekeningen dus twee specifieke rubrieken betreffende de kostwinnerstoelage, een betreffende de aan hemzelf betaalde toelage en een andere betreffende de aan anderen betaalde toelage. Deze laatste rubriek vermeldt het bedrag dat wordt afgetrokken voor de toelage die aan zijn ex-echtgenote wordt betaald. Sedert april 1984 beloopt het onder deze laatste rubriek vermelde bedrag 4 266 BFR en dit blijft ongewijzigd tot april 1994.

Bij een begin 1994 verrichte controle blijkt, dat het meer dan tien jaar lang zonder wijziging afgetrokken bedrag van 4 266 BFR niet overeenkwam met de inhouding die onder de rubriek „aan anderen betaalde kostwinnerstoelage” had moeten worden verricht. De door verzoekers ex-echtgenote ontvangen kostwinnerstoelage was immers meegestegen met de achtereenvolgende verhogingen van haar basissalaris en was aldus van 4 266 BFR in april 1984 opgeklommen tot 7 451 BFR in januari

1994. Een correcte berekening vanaf maart 1984 bracht aan het licht, dat verzoeker tijdens die periode in totaal 215 354 BFR te veel had ontvangen.

Bij nota van 6 oktober 1994, betreffende de „regularisatie” van de aan anderen betaalde kostwinnerstoelage, stelde de Commissie verzoeker officieel in kennis van het resultaat van deze correcte berekening alsmede van een besluit houdende terugvordering van het onverschuldigd betaalde over een termijn van november 1994 tot september 1996.

Op 11 november 1994 dient verzoeker krachtens artikel 90, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen (Statuut) een klacht in tegen dit besluit. Daarin stelt hij, dat hij niet wist dat de betaling onregelmatig was en dat het ontvangen bedrag niet verschuldigd was. Op 22 februari 1995 verwerpt de Commissie die klacht.

Ten gronde

Het enige middel: schending van artikel 85 van het Statuut

Verzoeker betwist niet, dat de omstreden betalingen onregelmatig waren, en de Commissie stelt niet, dat verzoeker daadwerkelijk kennis droeg van deze onregelmatigheid. Aangezien het hier dus gaat om het tweede in artikel 85 van het Statuut genoemde geval, rijst de vraag, of de onregelmatigheid van de aan verzoeker verrichte betalingen zo voor de hand lag, dat deze laatste daarvan kennis had moeten dragen. Om op deze vraag te antwoorden, moet worden nagegaan, onder welke omstandigheden de betaling heeft plaatsgevonden (r.o. 31).

Referentie: Hof 27 juni 1973, Kuhl/Raad, 71/72, Jurispr. blz. 705, r.o. 11

Artikel 85 van het Statuut moet aldus worden uitgelegd, dat de betrokkene geenszins is ontslagen van de moeite om na te denken en te controleren, doch integendeel is gehouden tot terugbetaling wanneer het gaat om een vergissing die een normaal zorgvuldig ambtenaar, die geacht wordt de regels betreffende zijn salaris te kennen, niet kon ontgaan (r.o. 32).

Referentie: Hof 11 juli 1979, Broe/Commissie, 252/78, Jurispr. blz. 2393, r.o. 13; Hof 17 januari 1989, Stempels/Commissie, 310/87, Jurispr. blz. 43, r.o. 10; Gerecht 13 maart 1990, Costacurta/Commissie, T-34/89 en T-67/89, Jurispr. blz. II-93, r.o. 39; Gerecht 10 februari 1994, White/Commissie, T-107/92, JurAmbt. blz. II-143, r.o. 33

Dat de administratie nalatig is geweest of een fout heeft gemaakt bij de vaststelling van de geldelijke rechten van een ambtenaar heeft geen gevolgen voor de toepassing van artikel 85 van het Statuut, dat juist onderstelt dat de administratie een fout heeft gemaakt door de onregelmatige betaling te verrichten (r.o. 34).

Referentie: Gerecht 24 februari 1994, Stahlschmidt/Parlement, T-38/93, JurAmbt. blz. II-227, r.o. 23

Het is niet nodig, dat de ambtenaar bij de nakoming van de op hem rustende zorgvuldigheidsplicht de omvang van de door de administratie begane vergissing nauwkeurig kan bepalen. Het volstaat, dat hij twijfels heeft omtrent de gegrondheid van de betrokken betalingen, opdat hij verplicht zou zijn zich tot de administratie te wenden teneinde deze laatste de nodige verificaties te doen verrichten (r.o. 35).

Referentie: White/Commissie, reeds aangehaald, r.o. 42

Ook al kon verzoeker het juiste bedrag van de begane vergissing niet becijferen, het feit dat onder de rubriek „aan anderen betaalde kostwinnerstoelage” steeds hetzelfde bedrag werd ingehouden en dit gedurende meer dan tien jaar, had bij hem twijfel moeten doen rijzen en had hem ertoe moeten aanzetten, de bevoegde dienst om een boekhoudkundige controle te vragen (r.o. 36).

Verzoeker had moeten beseffen, dat het salaris van zijn ex-echtgenote, net als zijn eigen salaris, steeg door de jaarlijkse aanpassing, de periodieke salaristrapverhogingen en eventuele bevorderingen, ook al heeft zijn ex-echtgenote hem dit niet laten weten. Bijgevolg had de omstandigheid, dat het bedrag van de „aan anderen betaalde kostwinnerstoelage” niet veranderde, terwijl het bedrag van de kostwinnerstoelage die verzoeker zelf ontving, tijdens dezelfde periode geleidelijk was verdubbeld, bij hem twijfel moeten doen ontstaan omtrent de gegrondheid van de betalingen die hij ontving, zelfs al had hij geen nauwkeurige en gedetailleerde cijfers over de bezoldiging van zijn ex-echtgenote (r.o. 37).

Niet de omvang van het onverschuldigd ontvangen bedrag is van beslissend belang voor het antwoord op de vraag, of de onregelmatigheid van de omstreden betalingen voor de hand lag, maar het feit dat het onder de rubriek „aan anderen betaalde kostwinnerstoelage” ingehouden bedrag meer dan tien jaar lang hetzelfde is gebleven. Bovendien wist verzoeker, dat de door hem ontvangen kostwinnerstoelage slechts het overschot was (r.o. 38).

De salarisafrekeningen zijn geen onleesbare en onbegrijpelijke documenten. Die salarisafrekeningen zijn immers vrij eenvoudig, daar er niet veel cijfers op voorkomen en de descriptoren gemakkelijk te begrijpen zijn, hetgeen de raadsman van verzoeker ter terechtzitting overigens niet heeft weersproken (r.o. 39).

Met betrekking tot de intellectuele eisen die mogen worden gesteld aan een ambtenaar die onverschuldigde betalingen ontvangt, is het vaste rechtspraak, dat in concreto dient te worden nagegaan, of de betrokken ambtenaar de bekwaamheid bezat om de nodige verificaties te verrichten (r.o. 40).

Referentie: Gerecht 10 mei 1990, Sens/Commissie, T-117/89, Jurispr. blz. II-185, r.o. 14;
Gerecht 28 februari 1991, Kormeier/Commissie, T-124/89, Jurispr. blz. II-125, r.o. 18;
Stahlschmidt/Parlement, reeds aangehaald, r.o. 19

De elementen die daartoe in aanmerking worden genomen, zijn het niveau van verantwoordelijkheid van de ambtenaar, zijn opleiding, rang en anciënniteit alsmede zijn beroepsbekwaamheid als ambtenaar (r.o. 40).

Referentie: White/Commissie, reeds aangehaald, r.o. 43; Gerecht 13 juli 1995,
Kschwendt/Commissie, T-545/93, JurAmbt. blz. II-565, r.o. 104

Als hoofdassistent van de rang B 1 bekleedt verzoeker een vrij hoge functie en hij heeft ook een aanzienlijke anciënniteit in de dienst. Bovendien was hij vanaf het begin van zijn loopbaan – hij is reeds meer dan dertig jaar gemeenschapsambtenaar – bijna uitsluitend tewerkgesteld bij de administratieve diensten van de Commissie belast met het personeelsbeheer van de instelling (r.o. 41).

In die omstandigheden had verzoeker bij normale zorgvuldigheid kunnen beseffen, dat de administratie een fout had gemaakt (r.o. 42).

Dictum:

Het beroep wordt verworpen.